

Emmaste Põhikooli ühiskonnaõpetuse ainekava II kooliastmes (6. klassile)

II kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

1. Teab kodukohas tegutsevaid kodanikuühendusi ja -algatusi.
2. Teab lapse õigusi ja olulisemaid inimõigusi.
3. Teab, et kõik inimesed on seaduse ees võrdsed ja peavad seadusi täitma.
4. Mõistab, kuidas demokraatia põhimõtted saavad toimida koolis; toetab oma käitumise ja osalemisega koolidemokraatiat.
5. Teab Eesti riigi juhtimisega seotud põhiseaduslikke institutsioone ja olulisemaid ametikohti.
6. Eristab fakti arvamusest, teab, mis tunnuste alusel hinnata allikate usaldusväärsust.
7. Teab, et autoriõigused on kaitstud seadusega ja autorile tuleb viidata.
8. Teab, et inimesed on erineva kultuuritaustaga, saab aru, kui kedagi kultuurilise erinevuse tõttu diskrimineeritakse ja otsib vajaduse korral abi.
9. Teab, et iga inimene on käitumise, hoiakute ja panusega kultuurikandja ja -looja.
10. Tunneb tervise- ja turvariske, oskab vältida ohtusid ja teab, kust abi otsida, kasutab turvaliselt dokumente ja pangakaarti.
11. Oskab oma aega ja raha planeerida, võimeid ja võimalusi arvestada.
12. Käitub teadliku tarbijana.

Õpitulemused

II kooliastmes käsitletakse sotsiaalseid suhteid, vabatahtliku tegevuse võimalusi ja tähtsust, demokraatia põhimõtteid, toimimist ja õpilase võimalusi selles osaleda ning töö ja tarbimise teemasid.

Õpilane:

- 1) teab Läänemere-äärseid riike ja näitab neid kaardilt;
- 2) esitab positiivseid ja negatiivseid näiteid riikidevahelisest koostööst või selle puudumisest;
- 3) toob näiteid koostööst oma kogukonnas: kodanikuühendused ja -algatused, noorte organiseeritud koostöövormid;
- 4) loetleb kodukohas lahendamist vajavaid probleeme ja pakub neile lahendusi;
- 5) leiab eakohaseid võimalusi eneseteostuseks kogukonna liikmena;
- 6) nimetab inimõigusi ja selgitab nende olulisust;
- 7) nimetab lapse õigusi ja kohustusi, märkab laste õiguste rikkumist ja otsib vajaduse korral abi;
- 8) toob näiteid, kuidas inimeste õigused on seadusega kaitstud;
- 9) kaitseb seisukohta, et keegi ei ole seadustest kõrgemal;
- 10) kirjeldab demokraatia põhimõtete toimimist koolis, selgitades õpilasesinduse rolli koolielu kujundamisel;
- 11) osaleb oma klassi otsustusprotsessides demokraatia põhimõtteid arvestades;
- 12) leiab ja võrdleb erinevatest allikatest pärit infot;
- 13) selgitab fakti ja arvamuse erinevust, toob näiteid;
- 14) kasutab viitamist nõuetekohaselt;
- 15) tunneb ära ja toob näiteid kultuurikonfliktide ja kultuurilise diskrimineerimise kohta;
- 16) mõistab, et inimesed võivad näha maailma erinevalt;
- 17) toob näiteid erinevatest kultuurinähtustest, millega ta on kokku puutunud;
- 18) toob näiteid, milliste tunnuste põhjal saab inimene end kultuuriliselt määratleda;

- 19) toob näiteid isikut tõendavate dokumentide õigest ja valest kasutamisest;
- 20) loetleb tervise- ja turvalisuseohtusid, oskab ohu korral abi otsida;
- 21) nimetab ohtusid internetis ja selgitab, kuidas end nende eest kaitsta, käitub ohutult;
- 22) teab internetipanga ja pangakaardi kasutamisega seotud ohtusid ja käitub turvaliselt;
- 23) oskab oma aega ja tegevusi planeerida;
- 24) toob näiteid erinevatest seaduslikest rahateenimise võimalustest;
- 25) koostab eelarve etteantud piirides;
- 26) kirjeldab säästmise võimalusi igapäevaelus, toob näiteid;
- 27) selgitab näidete põhjal vajaduste, soovide ja võimaluste erinevusi.

Õppemaht 35 tundi

Kasutatav õppekirjandus:

Mosaiik. 6. klassi ühiskonnaõpetuse õpik. Riina Kippak, Anne Kloren, Ene Kulderknup, Kaja Peetris. Koolibri 2013

Mosaiik. 6. klassi ühiskonnaõpetuse töövihik. Riina Kippak, Anne Kloren, Ene Kulderknup, Kaja Peetris. Koolibri

Demokraatia põhimõtted ja selle toimimine

Selle ploki eesmärk on anda õpilasele esmased teadmised ja kogemused demokraatias osalejana ning kogukonna (klassi, kooli ja kodukoha) liikmena. Demokraatia klassis, koolis ja kogukonnas. Peamised õigused ja kohustused. Seadused ja institutsioonid.

Õpitulemused	Mõisted, märksõnad	Lõimingu võimalused: üldpädevused, läbivad teemad, teised õppeained	Kontroll ja hindamine
<ol style="list-style-type: none"> 1. Teab kodukohas tegutsevaid kodanikuühendusi ja -algatusi. 2. Loetleb kodukohas lahendamist vajavaid probleeme ja pakub neile lahendusi. 3. Leiab eakohaseid võimalusi eneseteostuseks kogukonna liikmena. 4. Osaleb oma klassi otsustusprotsessides demokraatia põhimõtteid arvestades. 5. Teab lapse õigusi ja olulisemaid inimõigusi ning selgitab nende olulisust. 6. Teab, et kõik inimesed on seaduse ees võrdsed ja peavad seadusi täitma. 7. Kirjeldab, kuidas demokraatia põhimõtted saavad toimida 	<p>Kohalik omavalitsus, seadus, lapse õigused, peamised inimõigused, sõnavabadus ja selle põhimõtted, demokraatia, vabatahtlik tegevus, kodanikuühendus. Peamised põhiseaduslikud institutsioonid ja nende funktsioonid, õpilasomavalitsus, õpilaste osalemine koolielu korraldamises ja õpilasesinduses. Kooli sisekord (kodukord). Õiguste, kohustuste ja vastutuse tasakaal.</p>	<p>Klassijuhataja tund. Klassivanema valimised. Kampania, valimisprotsess. Õpilasesindusse kandideerimine. Kunstiõpetus Kampaniaplakatid. Inimeseõpetus Ettepanekud õpilasesindusele ja kohalikule omavalitsusele. Loovülesanne "unistuste kool" Õiguste ja kohustuste tasakaalu kujutava skeemi koostamine ja arutelu. Ettevõtete külastused.</p> <p>Üldpädevused: Sotsiaalne pädevus (koolidemokraatias osaledes), suhtluspädevus, ettevõtluspädevus</p>	<p>Eneseanalüüs Plakat</p>

koolis; toetab oma käitumise ja osalemisega koolidemokraatiat. 8. Teab Eesti riigi juhtimisega seotud põhiseaduslikke institutsioone ja olulisemaid ametikohti.			
--	--	--	--

Allikad ja autoriõigused

Antud plokk ei pea olema eraldiseisev, vaid soovituslikult toetab kõikide teiste teemade ja õppesisu toetajana. Fakt ja arvamus, enda arvamuse põhjendamine, viitamine.

1. Eristab fakti arvamusest, teab, mis tunnuste alusel hinnata allikate usaldusväärsust.
2. Teab, et autoriõigused on kaitstud seadusega ja autorile tuleb viidata.

Õpitulemused	Mõisted, märksõnad	Lõimingu võimalused: üldpädevused, läbivad teemad, teised õppeained	Kontroll ja hindamine
1. Eristab fakti arvamusest, teab, mis tunnuste alusel hinnata allikate usaldusväärsust. 2. Teab, et autoriõigused on kaitstud seadusega ja autorile tuleb viidata.	Fakt, arvamus, allikas, argumenteerimine, autoriõigused, viitamine.	Kirjandus/ajalugu/ informaatika Õpilane kirjutab usaldusväärseid allikaid ja viitamist kasutades arvamuse põhjendamiseks sisse ka fakte. Üldpädevused: suhtluspädevus - argumenteerimine, enda arvamuse põhjendamine.	Võrdlemine - õpilane loeb lühitekste ning määrab, kas tegu on arvamuse või faktiga. Arvamuslugu - õpilane kirjutab usaldusväärseid allikaid ja viitamist kasutades arvamuse põhjendamiseks sisse ka fakte. Võib siduda ka järgnevate ühiskonnaõpetuse kirjalike ülesannete ja uurimustega.

Kultuur

Kultuurilised erinevused ja nende aktsepteerimine.

1. Teab, et inimesed on erineva kultuuritaustaga, saab aru, kui kedagi kultuurilise erinevuse tõttu diskrimineeritakse ja otsib vajaduse korral abi.
2. Teab, et iga inimene on käitumise, hoiakute ja panusega kultuurikandja ja -looja.

Õpitulemused	Mõisted, märksõnad	Lõimingu võimalused: üldpädevused, läbivad teemad, teised õppeained	Kontroll ja hindamine
8. Teab, et inimesed on erineva kultuuritaustaga, saab aru, kui kedagi kultuurilise erinevuse	Kultuur, religioon, võrdõiguslikkus ja sallivus; Eestis ja õpilase klassis, koolis ja kodukohas	Konkreetne näide, kuidas lõimingut läbi viia Kirjandus ja eesti keel / inglise keel / vene keel / Inimeseõpetus	Referaat – erinevad usundid ja rahvused kodukohas ning Eestis

tõttu diskrimineeritakse ja otsib vajaduse korral abi. 9. Teab, et iga inimene on käitumise, hoiakute ja panusega kultuurikandja ja -looja.	elavad rahvarühmad (sotsiaalsed, rahvuslikud, religioossed jm), sooline võrdõiguslikkus. pere ja suguvõsa, kogukond.	Intervjuu teisest rahvusest inimesega, kes elab Eestis. Vormistus kirjalik. Intervjuu mõnda konfessiooni kuuluva inimesega. Usundiõpetus: II kooliaste - Usundiõpetus Üldpädevused: Väärtuspädevus, sotsiaalne pädevus (koolidemokraatias osaledes), suhtluspädevus.	Esitlus – intervjuueeritud inimeselt saadud teabe edastamine kaalastele Pildianalüüs
--	--	--	--

Planeerimine ja tarbimine

Aja ja kulutuste planeerimine ning raha kasutamine, laenamine ja säästmine.

Elukutsed – teadmised ja oskused. Elukestev õpe. Elukutsed ja ettevõtted kodukohas.

Teadlik, säästev tarbimine. Töökultuur ja tööeetika.

Õpitulemused	Mõisted, märksõnad	Lõimingu võimalused: üldpädevused, läbivad teemad, teised õppeained	Kontroll ja hindamine
<p>1. Tunneb tervise- ja turvariske, oskab vältida ohtusid ja teab, kust abi otsida, kasutab turvaliselt dokumente ja pangakaarti.</p> <p>2. Oskab oma aega ja raha planeerida, võimeid ja võimalusi arvestada.</p> <p>3. Käitub teadliku tarbijana.</p> <p>4. Toob näiteid erinevatest seaduslikest rahateenimise võimalustest.</p> <p>5. Koostab eelarve etteantud piirides;</p> <p>6. Kirjeldab säästmise võimalusi igapäevaelus, toob näiteid;</p>	<p>Risk, turvalisus, aja- ja kulutuste planeerimine, tarbimine ja tarbija, raha kogumine, säästmine ja laenamine, tarbimisotsuste mõju keskkonnale ja kogukonnale, elukutsed ja ettevõtted kodukohas.</p>	<p>Matemaatika, loodusõpetus</p> <p>Isiklik eelarve: Endale sihi seadmine raha kogumine ja/või säästmine enda seatud eesmärgi jaoks (nt jalgratas, tahvelarvuti, laagritasu, annetus jne). Õpilane toob ka välja, kas ta vajab või tahab antud eset/elamust vms. Seejärel detailse plaani paika panemine - kust on võimalik raha teenida või kokku hoida - millised oleksid variandid ja alternatiivid, kui kaua läheb antud eesmärgi saavutamiseks jne. Pidada logi ja teha kokkulepitud perioodi (nt 4 nädalat) ülevaade ja eakohane analüüs protsessist.</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Kohalikud ettevõtted: õpilased uurivad ise kohalikke ettevõtteid - millega tegelevad, mis ameteid seal peetakse. Hääletuse teel valitakse 3 kõige populaarsemat ning õpetaja võtab nende asutustega ühendust ning kutsub esindajad tundi. Iga esindaja teeb umbes 15 minutilise õpilastele eakohase ülevaate nende firmas olevatest töökohtadest, toodetest/teenustest mida</p>	<p>Isiklik eelarve ja selle analüüs – kuidas ja miks püstitas õpilane endale eesmärgid, mida nende täitmiseks tegi, millised olid õppetunnid ja tulemused. Tootmise ja tarbimise uurimus</p>

		<p>pakutakse ning miks see on oluline. Õpilased valivad ühe antud asutustest, külastavad seda võimalusel ning koostavad lühiülevaate ettevõttest ja kogetust.</p> <p>Minifirma. Väikestes rühmades firma idee väljamõtlemine, tegevuse mõtlemine, võimalusel elluviimine. Arvestada tuleb kas on väljaminekuid, kuidas nee katta. Tegevus võib olla ka nt klassiüritus, koolis ürituse korraldamine jne</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Tarbimise mõju loodusele. Õpilased uurivad ühe igapäevase eseme või toiduaine (nt šokolaad, teksad vms) tarneahelat ning toovad välja selle mõju keskkonnale ning ka alternatiivid, kuidas negatiivset keskkonnamõju vähendada.</p> <p>Üldpädevused: Väärtuspädevus, matemaatikapädevus, ettevõtluspädevus</p>	
--	--	---	--